

JAARVERSLAG 2019

TITUREL

Inhoud

Inleiding	2
1. Profiel van de organisatie	3
1.1. Algemene gegevens	3
1.2. structuur van de organisatie	3
1.3.1. Missie & visie	5
1.3.2. Wonen	5
1.3.3. Werkgebieden	7
1.3.4. Ambulante begeleiding & logeren.....	8
1.4 Samenwerkingspartners	8
2. Bestuur, toezicht, bedrijfsvoering	10
2.1. Raad van Bestuur	10
2.2. Raad van Toezicht.....	10
2.3. bedrijfsvoering.....	13
2.3.1. P & C cyclus.....	13
2.3.2. Risico's	13
2.4. Medezeggenschap cliënten	14
2.4.1. Cliëntenraad Cliëntenraad	14
2.4.2. Huisavond	16
2.4.3. Bewonersparticipatiegroep	17
3. Beleid, inspanningen en resultaten 2019	18
3.1 Organisatie	19
3.1.1. Zorgcontractering	19
3.1.2. Kwaliteitssysteem	19
3.2 Medewerkers	20
3.2.1. Medewerkerstevredenheidsonderzoek / medewerkersparticipatie	20
3.2.2 Personeelsmutaties	20
3.2.3 Deskundigheidsbevordering	21
3.3 Accommodatieontwikkeling	22

Inleiding

Hierbij presenteren wij u het jaarverslag van 2019 van stichting Titurel.

Het jaarverslag geeft een formeel beeld van het wel en wee en bijzondere ontwikkelingen van het afgelopen jaar. De groei van Titurel gaat – langzaam – door: het aantal bewoners is in 2019 licht gestegen, het totaal aantal deelnemers in de werkgebieden neemt toe – we bereiken de grenzen van wat nu praktisch mogelijk is: we zijn nog altijd in afwachting van de zeer gewenste nieuwbouw.

In 2019 is wederom het aantal medewerkers gegroeid en de organisatie wordt professioneler.

Redenen genoeg om tevreden terug te kijken op een vol jaar.

In het jaarverslag blijven de bewoners – om wie het uiteindelijk gaat – grotendeels buiten beeld. De kwaliteitsrapportage geeft hier een beter beeld van. Voor een beeld wat er leeft op Titurel: kijk vooral op de website – naar alle nieuwsberichten en filmpjes. Vaak gemaakt door onze bewoners zelf.

Zij zijn er trots op. En wij net zo.

1. Profiel van de organisatie

1.1. ALGEMENE GEDEGEVENS

Naam	Stichting Titurel
Adres	Putseweg 44
Postcode	4645 RK
Plaats	Putte
Telefoonnummer	0164-602071
Inschrijving KvK	41083739
e-mailadres	info@titurel.nl
website	www.titurel.nl

1.2. STRUCTUUR VAN DE ORGANISATIE

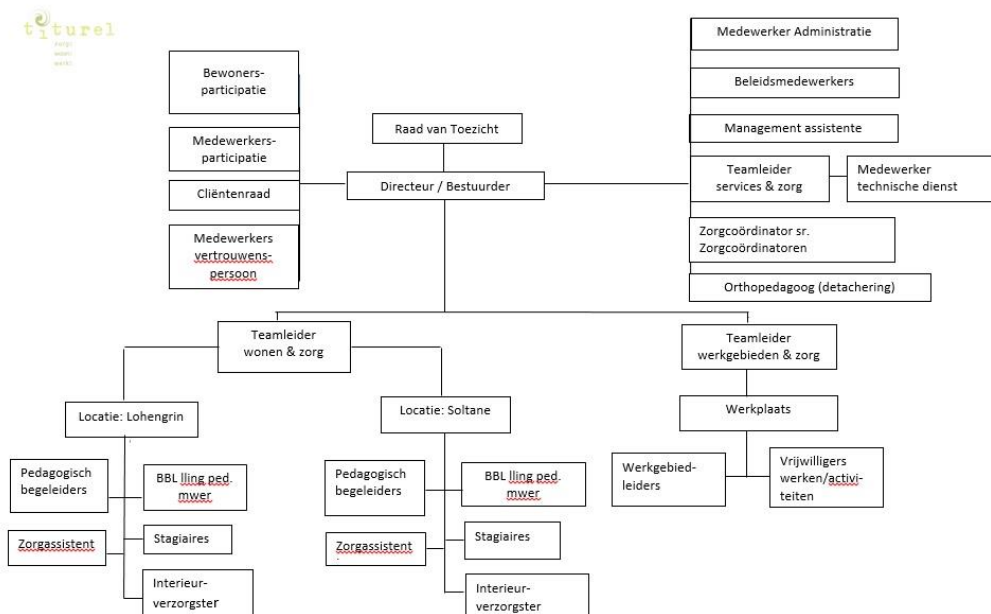
Juridische structuur

Titurel is een stichting die ten doel heeft mensen te begeleiden bij het volwaardig participeren in de samenleving, vanuit een veilige en stimulerende leef- en werkomgeving.

Besturingsmodel

Titurel is een stichting met een Raad van Toezicht en een eenkoppige Raad van Bestuur die optreedt als directeur/bestuurder.

Organogram per 31 december 2019

Functie	Gemiddeld FTE	Aantal medewerkers*
Directeur	1,00	1
Beleidsadviseur	0,44	2
Management assistente	0,83	1
Financieel medewerkster	0,83	1
Zorgcoördinator	2,33	3
Medewerker technische dienst	0,67	1
Interieurverzorgster	1,17	2
Zorgassistent	2,45	3
Pedagogisch medewerker	12,33	19
Teamleider	2,50	3
Werkgebiedleider	1,25	4
Leerling pedagogisch medewerker BBL	0,80	2
Orthopedagoog gedetacheerd	0,22	1
Totaal	26,82	

Overzicht functies en aantal medewerkers, onderverdeeld naar FTE, peildatum 1 januari 2019

* een aantal medewerkers vervult verschillende functies

Functie	Gemiddeld FTE	Aantal medewerkers*
Directeur	1,00	1
Beleidsadviseur	0,33	2
Facilitair coördinator, preventiemedewerker, AVG-functionaris	1,00	1
Management assistente	0,83	1
Financieel medewerkster	0,83	1
Zorgcoördinator	2,33	3
Medewerker technische dienst	0,67	1
Interieurverzorgster	1,17	2
Zorgassistent	0,67	1
Pedagogisch medewerker	16,57	23
Teamleider	1,50	2
Werkgebiedleider	1,42	4
BBL – leerling	2,28	3
Orthopedagoog gedetacheerd	0,22	1
Totaal	30,82	

Overzicht functies en aantal medewerkers, onderverdeeld naar FTE, peildatum 31 december 2019

* een aantal medewerkers vervult verschillende functies

1.3. Kernegegevens

1.3.1. Missie & visie

Titurel biedt zorg en begeleiding aan mensen met een bijzondere ontwikkelingsvraag; met een stoornis in het autistisch spectrum, een verstandelijke beperking en/of met psychische problemen. Wij zorgen en begeleiden hen bij het wonen, het werken en het ontwikkelen van de eigen talenten en persoonlijkheid.

We doen dit binnen de context van een gemeenschap: een woon- werkgemeenschap die gevormd wordt door cliënten, medewerkers, gezinshuisouders en vrijwilligers. Onze cliënten variëren in zorgvraag en –behoefte, leeftijd en achtergrond. Samen zijn we Titurel: iedereen kent elkaar, maakt samen plannen en onderneemt activiteiten. Soms met de hele groep, soms met een paar mensen, soms één op één. Dit doen we op basis van gelijkwaardigheid en respect, met aandacht voor wat ieder nodig heeft, rekening houdend met elkaars behoeften en beperkingen.

Daarbij vindt iedereen zijn eigen plek en aansluiting met de anderen. Onze medewerkers ondersteunen dit daar waar nodig. De begeleiding is erop gericht dat iedereen binnen de groep leert om, zonder voorbij te gaan aan zijn eigen behoeften, rekening te houden met elkaar en bereid is elkaar te helpen en steunen waar nodig.

Immers: wanneer iedereen bereid is om rekening te houden met elkaar, hoeft de individuele mens zich minder aan te passen. Hierdoor kan iedereen zich geborgen voelen omdat hij mag zijn wie hij is en er rekening wordt gehouden met ieders behoeften en eigenaardigheden.

Het ondersteunen van de ontwikkeling staat centraal in onze begeleiding. Leidraad daarbij is het vinden van de eigen weg binnen het leven, waar bij iemand, ook met de aanwezige beperkingen een goed, gelukkig leven leidt. Dit is ook bij onze medewerkers essentieel. Wij vragen van onze medewerkers dat zij bereid zijn om na te denken over hun eigen waarden, overwegingen en handelen, hierover te reflecteren en in gesprek te gaan met collega's.

1.3.2. Wonen

Titurel biedt bewoners, op twee locaties, langdurige zorg. De bewoners leven samen in een gemêleerde groep van mensen met een verschillende achtergrond, problematiek en zorgzwaarte. Binnen deze woonvorm wordt individuele begeleiding geboden op basis van het, samen met de cliënten en wettelijk vertegenwoordigers, vastgestelde individuele zorgplan. Titurel biedt 24-uurs begeleiding.

Titurel biedt kleinschalig groepswonen (24-uurs begeleiding) op twee locaties:

Hoofdlocatie – landgoed Bieduinen, Putte	Woongroep Soltane	18 – 20 plaatsen
Locatie Hoogerheide	Woongroep Lohengrin	18 – 20 plaatsen

Op beide locaties is de groep gesplitst: op Soltane in twee; op Lohengrin in drie leefgroepen. Dit biedt de mogelijkheid om de groepen samen te stellen naargelang woonsfeer: levendig of prikkelarm, meer gestructureerd met directe aansturing of met begeleiding die meer gericht is op het zelf laten ontdekken en ruimere kaders biedt, zodat antwoord geboden kan worden aan de specifieke zorgvraag.

Logeren kan zowel op de hoofdlocatie, landgoed Bieduinen te Putte, als op de locatie in Hoogerheide, de Ossendrechtseweg. De keuze van de locatie is afhankelijk van de vraag en behoeften van de logé en de mogelijkheden van de bestaande woongroep.

De woonzorg werd gefinancierd op basis van een PGB met grondslag VG (WLZ) en GGZ (WMO); en op basis van ZIN vanuit beschermd wonen en de WLZ.

Locatie Soltane (wonen)

Wet Langdurige zorg (WLZ)	Zorgzwaarte pakket	Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)	Zorgzwaarte Pakket
13 cliënten		6 cliënten	
	VG 3 2 cliënten		Licht -
	VG 4 2 cliënt		Midden 4 cliënten
	VG 5 1 cliënt		Zwaar 2 cliënten
	VG 6 7 cliënten		
	VG 7 1 cliënt		

Overzicht bewoners met gegevens indicatie/zp per locatie Soltane, peildatum 31 december 2019

Locatie Lohengrin (wonen)

Wet Langdurige zorg (WLZ)	Zorgzwaarte Pakket	Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)	Zorgzwaarte Pakket
11 cliënten		9 cliënten	
	VG 3 3 cliënten		Licht 1 cliënt
	VG 6 8 cliënten		Midden 8 cliënten

Overzicht bewoners met gegevens indicatie/zzp per locatie Lohengrin, peildatum 31 december 2019

1.3.3. Werkgebieden

Het werken in de werkgebieden (functie dagbesteding) biedt de bewoners van Titurel een zinvolle en waardevolle daginvulling. Werk is in de visie van Titurel meer dan alleen maar dagbesteding: werk is medebepalend voor je identiteit, het is de basis van zelfrespect en zelfwaardering.

We bieden binnen Titurel een ruime keuze aan afwisselend werk:

Ambachtelijk werken: houtwerkplaats, matten & weven, textielatelier, keramiek-atelier;

Zorg voor mens, dier & omgeving: dierenverblijf, groenproject & bosbouw, keuken, huishoudelijke dienst;

Persoonlijke ontwikkeling: cultuurklas, basisklas, leesklas, huiswerkklas en euritmie.

Bouwgroep: levert een bijdrage aan klussen in het kader van onderhoud.

Naast het vaste aanbod in de werkgebieden werden er losse activiteiten georganiseerd zoals het knotten i.s.m. de vrijwilligers van Staatsbosbeheer.

Aantal externe deelnemers aan de werkgebieden op 31 december 2019: 7 .

1.3.4. Ambulante begeleiding & logeren

We bieden aan bewoners die uitstromen of deelnemers aan de werkgebieden ook ambulante woonbegeleiding – in de eigen woonsituatie wordt dan die zorg geleverd waardoor het lukt om zelfstandig te wonen. Wanneer nodig wordt dit gecombineerd met een logeerfunctie – af en toe even bijtanken, aanleunen in de groep, waarna het zelfstandig wonen weer opgepakt kan worden.

Ambulant	Wet Langdurige zorg (WLZ)	Zorgzwaarte pakket	Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)	Zorgzwaartepakket
4			4	2 licht 1 Midden 1 GGZ niv. laag

Overzicht cliënten ambulante begeleiding, peildatum 31 december 2019

Logeren	Wet Langdurige zorg (WLZ)	Zorgzwaarte pakket	Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)	Zorgzwaartepakket
1			2	Midden

Overzicht cliënten logeren, peildatum 31 december 2019

1.4 SAMENWERKINGSPARTNERS

De samenwerkingspartners van Titurel zijn divers: zowel op organisatie- als cliëntniveau wordt samen gewerkt op uiteenlopende vlakken.

Op organisatieniveau wordt o.a. samen gewerkt met:

- ✓ CZ zorgkantoor; cliënten kunnen diensten voor zowel verblijf als dagbesteding afnemen op basis van ZIN of PGB
- ✓ De drie Brabantse Wal gemeenten; overeenkomst voor WMO Begeleiding, cliënten kunnen dagbesteding afnemen op basis van ZIN of PGB
- ✓ Centrumgemeente Bergen op Zoom; overeenkomst met Centrumgemeente Bergen op Zoom voor het aanbieden van Beschermd Wonen. Deelname aan de Fysieke Overleg Tafel Beschermd Wonen
- ✓ De Seizoenen; detachering orthopedagoog
- ✓ Het BWI (Brede Welzijn Instelling) huiskamerproject; het doel van het huiskamerproject is om inwoners van Hoogerheide een ontmoetingsplaats te bieden. Bewoners ontvangen de bezoekers in hun eigen woonkamer, ze doen dit samen met andere vrijwilligers die aan het project verbonden zijn;
- ✓ Samen in de Regio; deze organisatie biedt een platform aan organisaties uit het bedrijfsleven, de overheid, de non-profitsector en het verenigingsleven om samen te werken. Zij bieden een groot netwerk van organisaties die maatschappelijk betrokken

- willen ondernemen. De partners van Samen in de Regio helpen elkaar met gesloten beurzen.
- ✓ Reclassering; de mogelijkheid wordt geboden om een taakstraf te vervullen bij het onderhoud van het terrein voor een specifiek geselecteerde groep;
  - ✓ Raad voor de kinderbescherming; ook voor minderjarigen wordt deze mogelijkheid geboden, de selectie voor deze groep is nog nauwkeuriger;
  - ✓ Stichting Vrienden van Titurel;
de Stichting Vrienden van Titurel werft fondsen t.b.v. de zorg voor de bewoners van Titurel in de breedste zin van het woord;
  - ✓ Afdeling preventie van de Brandweer Midden en West Brabant;
De brandweer houdt, in samenspraak met Titurel, de jaarlijkse brandweeroefening op het landgoed Bieduinen;
  - ✓ Onderwijsinstellingen in de regio; Titurel heeft BBL leerlingen in dienst en biedt stageplaatsen aan BOL stagiaires die een opleiding in de zorg volgen. De stagiaires staan ingeschreven bij het Kellebeek College, Scalda, Avans Hogeschool of Fontys Hogeschool;
  - ✓ De Samenwerkende Zorgboeren Zuid (SZZ); gezamenlijk trainen van medewerkers op het gebied van Interne audits;
  - ✓ Woningcorporatie Stadlander; overeenkomst in het kader van de voorrangregeling
  - ✓ Staatsbosbeheer; jaarlijks gaan bewoners en medewerkers wilgen knotten, samen met leden van Staatsbosbeheer;
  - ✓ In het kader van de verkoop van het ambachtelijk werk; Kweek (Bergen op Zoom), Purper (Hoogerheide).

Titurel werkt op cliëntniveau samen met:

- ✓ GGZWNB; diagnostiek en behandeling;
- ✓ Zuidwester; diagnostiek, consultatie AVG-arts en psychomotorische therapie;
- ✓ MEE West Brabant; oriëntatie potentiële cliënten en toeleiding;
- ✓ CCE; gespecialiseerde diagnostiek;
- ✓ Keij Administratief adviesbureau; behartigen van de financiële belangen van die bewoners/cliëntvertegenwoordigers die het budgetbeheer niet zelf (wensen te) regelen;
- ✓ Diverse werkgevers in de regio; cliënten lopen een maatschappelijke stage of doen vrijwilligerswerk. Een greep uit de organisaties/bedrijven waarmee we in 2019 samenwerkten zijn: WVS, Stichting Vraag en Aanbod, Intratuin, V.O.F. de Weert, Restaurant Jagersrust, tanteLouise ouderenzorg, Gebouw-T, Facilitair Bedrijf.

2. Bestuur, toezicht, bedrijfsvoering

2.1. RAAD VAN BESTUUR

Titirel heeft een eenhoofdige Raad van Bestuur in de vorm van een directeur/bestuurder.

2.2. RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht richt zich op het belang van de stichting en alle daarbij betrokkenen, met de in acht neming van de identiteit van de stichting. De Raad van Toezicht staat de Raad van Bestuur met raad terzijde en kan, vanuit zijn toezichthoudende en adviserende taak, op eigen initiatief advies uitbrengen aan de Raad van Bestuur.

De Raad van Toezicht vervult de werkgeversrol ten behoeve van de Raad van Bestuur, keurt de begroting, de jaarrekening en het beleidsplan goed en stelt de externe accountant aan.

Samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht wordt voorgezeten door de heer Ruud van Egmond. Daarnaast telt de raad vier leden, te weten; Toon Oomen, Johan van de Put, Maria Wong-Lun-Hing en Peter Huijsmans.

Vergaderingen Raad van Toezicht

In 2019 vond zeven maal een vergadering van de Raad van Toezicht plaats, te weten op:

14 februari

11 april

23 mei en 27 mei (kort overleg, in navolging van de vergadering van 23/5)

19 september

14 november

11 december

Evaluatie Raad van Toezicht:

Tijdens de vergadering van 11 december 2019 vond een gezamenlijke zelfevaluatie van de Raad van Toezicht plaats, waarbij het collectieve functioneren werd geëvalueerd.

De leden van de raad waarden unaniem de open communicatie, vanuit ieders verantwoordelijkheid, die zij onderling ervaren. De raad vindt dat zij goed tot gedetailleerd en zorgvuldig geïnformeerd wordt door de bestuurder. Er heerst vertrouwen dat de organisatie goed bestuurd wordt, dit wordt mede bevestigd vanuit de informele contacten met de bewoners, medewerkers en de cliëntenraad.

Het is belangrijk dat de ontwikkeling van de Raad van Toezicht - rekening houdend met de veranderende wetgeving - in verhouding staat/blijft staan tot de grootte van de organisatie. Vanzelfsprekend wordt voldaan aan de wettelijke kaders, maar daarnaast wordt gehecht aan de inhoudelijke meerwaarde. Een kleine Raad van Toezicht – in verhouding tot de grootte van de organisatie zou situationeel aangevuld kunnen worden door het betrekken van specialisten uit verschillende disciplines.

In een kleine organisatie als Titurel bevindt de Raad van Toezicht zich op de scheidslijn van toezicht en advies; de leden onderschrijven dat dit ook een prettige manier van werken is.

Deskundigheidsbevordering Raad van Toezicht

De heer Peter Huijsmans volgde de lezing “de roep om moreel leiderschap” bij Avicenna Academie voor Leiderschap.

Onder andere de volgende onderwerpen kwamen tijdens de vergaderingen aan bod:

- Accommodatie: de bestuurder informeert de Raad van Toezicht nauwgezet over de ontwikkelingen met betrekking tot het uitvoeren van het accommodatieplan; dit onderwerp wordt elke vergadering uitvoerig besproken. Onderdelen die in dit kader regelmatig aan bod komen:
  - de relatie tot de diverse belanghebbende partijen; het proces tot - en het uiteindelijke afsluiten - van de erfpachtovereenkomst met Stichting Bieduinen;
  - de wijziging van de oorspronkelijke plannen naar een gefaseerde bouw van twee zorgwoningen en de verbouwing/restauratie van het monument;
  - het volgen van het proces van vergunning verstreking in de breedste zin van het woord;
  - het business plan en de voortgangsgesprekken met de financiers;
  - het tuinontwerp;
- De bestuurder houdt de raad op de hoogte over de voortgang van de organisatie middels de managementrapportage;
- Het opvolgen van personele zaken waaronder werving en selectie en de ontwikkeling van de deskundigheidsbevordering.
- Kwaliteitsproces en de bespreking van het kwaliteitsrapport.
- In de zomer van 2019 vond een gezamenlijk overleg plaats van een afvaardiging van de Raad van Toezicht met de leden van de cliëntenraad.
- De opvolging van de zorginhoudelijke ontwikkelingen en het – daarmee samenhangend – uitgezette visietraject, wat in 2019 zijn neerslag vond in een visieboekje.
- Het bespreken en vaststellen van de jaarrekening en het accountantsrapport 2019;
- Het bespreken en vaststellen van het jaarplan en de begroting voor 2020.

2019	Functie en overzicht aantreden	Overzicht aftreden	Nevenfuncties
Ruud van Egmond	Voorzitter sinds mei 2016, aangetreden 2013 Tijdens zijn werkzame leven was de heer van Egmond bankier bij van Lanschot Bankiers, waarbij hij vanaf 1985 onafgebroken deel uitmaakte van de directie.	Najaar 2017 herverkozen voor een tweede termijn	- voorzitter van de Raad van Toezicht van de Stichting Social Klus te Roosendaal - Penningmeester/secretaris Stichting Aktie Breek - Lid van de Past Rotarian Club te Roosendaal - Lid ledenraad Rabobank West Brabant Noord te Etten Leur
Toon Oomen	Lid, aangetreden 2013 Tijdens zijn werkzame leven was de heer Oomen werkzaam als architect Architectenbureau Oomen Architecten bv.	Najaar 2017 herverkozen voor een tweede termijn	- Adviseur van Stichting Covida te Oosterhout - Commissaris van de N.V. Stadsherstel in Breda - Bestuurslid van de Stichting Landgoed Wolfslaar Breda - Adviseur van Rondom Werk in Oud-Gastel
Johan van de Put	Lid, aangetreden 2015 De heer van de Put is fiscaal, financieel en juridisch adviseur.	December 2019 herverkozen voor een tweede termijn	- Fiscaal adviseur bij Maquis Belastingadvies - Directeur mede eigenaar J&J fiscaal en financieel advies B.V. - Directeur mede eigenaar Het Financieel Plein B.V. - Penningmeester Rotary club Rucphen, Zundert, Halderberge - Penningmeester bij Stichting Marathon Brabant
Maria Wong-Lun-Hing	Lid, aangetreden 2016 Mevrouw Wong heeft ruime ervaring in de thuiszorg, verzorgings-en verpleeghuiszorg, vrouwenopvang en jeugdzorg.	December 2020 (+ 2 ^{de} termijn herverkiesbaar)	- Regiomanager BrabantZorg, sept. 2019 - heden - Manager Ondersteuning en Zorg bij Park Zuiderhout, jan. 2019-juni 2019 - Penningmeester Concare (vrouwen-netwerk regio Breda) sinds september 2015.
Peter Huijsmans	Lid, aangetreden 2016 De heer Huijsmans heeft ruime ervaring in de geestelijke gezondheidszorg.	December 2020 (+ 2 ^{de} termijn herverkiesbaar)	- Bestuurslid van GroenLinks Roosendaal. - Eigen praktijk ENTRO voor counseling en psychosociale therapie - Deeltijd ambulant hulpverlener bij het Leger des Heils

2.3. BEDRIJFSVOERING

2.3.1. P & C cyclus

Het versterken van de planning en controlecyclus was wederom in 2019 een belangrijk item. De P&C cyclus is beschreven en periodieke rapportages met betrekking tot resultaat en begroting zijn volgens plan uitgevoerd.

2.3.2. Risico's

Als organisatie worden we onvermijdelijk geconfronteerd met risico's. Deze worden voortdurend gemonitord. Daarnaast komt het kernteam jaarlijks bijeen om op hoofdlijnen de risico's en de daarbij behorende beheersmaatregelen te bezien. Risico's die continuïteit van de organisatie kunnen bedreigen of die de goede naam van de organisatie kunnen aantasten komen hier aan bod:

1. Financiën; Titurel neemt, met het realiseren van de nieuw c.q. vernieuwbouw grote financiële verplichtingen op zich. Voorzichtigheid hierin is geboden; de continuïteit van de zorg mag niet in gevaar komen bij tegenvallers in de bouw en/of door fluctuaties of vertraagde groei van de bezetting. Om een en ander goed te kunnen monitoren is het financiële proces in 2019, in vervolg op 2018, verder aangescherpt.
2. Onzekerheden in de zorg, zowel wat betreft de omvang van de instroom (budgetten staan onder druk, van daaruit zowel vergoedingen als mogelijk strengere indicatiestellingen) als de aard van de instroom: een veranderende doelgroep, met een zwaardere zorgvraag/gedragsproblematiek. Dit vraagt het behouden van de flexibiliteit van de organisatie en meer mogelijkheden tot differentiatie. Om de gewenste instroom van bewoners en deelnemers te behouden is het van belang om de organisatie te blijven profileren op uiteenlopende wijzen.
3. Behoud 'eigen karakter' Titurel: afgelopen jaren is er binnen Titurel een grote doorstroom van medewerkers geweest waardoor er kennis verloren is gegaan met betrekking tot de traditionele manier van werken en er geen natuurlijke ontwikkeling hierin heeft plaatsgevonden. Het risico hierbij is dat de zorgvisie in het dagelijkse werken niet meer voldoende herkenbaar is en dat de profilering van Titurel als 'bijzondere' zorgaanbieder niet uit de verf komt. Gekozen is voor het langzaam groeien van de organisatie, zodat de nieuwkomers de kans krijgen om zich stap voor stap te settelen binnen de organisatie.
4. Medewerkers, bekwaam personeel: zoals ook gesignaleerd wordt in landelijke ontwikkelingen in de zorg werden we geconfronteerd met de schaarste aan sollicitanten bij het vervullen van vacatures. In 2018 startte Titurel met een eigen opleidingstraject voor zij-instromers, in 2019 stroomde weer een nieuwe leerling in. Daarnaast werd in het kader van deskundigheidsbevordering een breed palet van deskundigheidsbevordering aangeboden.

5. Draagkracht bewoners, vertegenwoordigers en medewerkers met het oog op de duur van het nieuwbouwtraject. Dit vraagt een nauwgezet bewust-zijn en communicatie: wat is wijs om met wie, wanneer te communiceren. Hierbij wordt voortdurend geïnvesteerd in elkaar. Op maat worden bewoners betrokken en geïnformeerd, evenals vertegenwoordigers en medewerkers.

2.4. MEDEZEGGENSCHAP CLIËNTEN

Titurel heeft conform de wet Medezeggenschap voor Cliënten in de Zorgsector, een cliëntenraad waarin de ouders en wettelijke vertegenwoordigers de belangen van de bewoners behartigen. Daarnaast heeft Titurel de bewonersparticipatie traditioneel georganiseerd middels de huisavonden per huiskamer. Sinds enkele jaren zijn er ook twee bewonersparticipatie groepen. De twee groepen, elk op eigen niveau en met eigen dynamiek, met elke drie weken een bijeenkomst, zijn ondertussen een vaste waarde geworden.

2.4.1. Cliëntenraad

Cliëntenraad

De 'officiële' cliëntenraad fungeert, anders dan de bewonersparticipatie, eerder als een vertegenwoordigersraad dan als een échte cliëntenraad. Dit maakt zowel de dynamiek als de inhoudelijke bespreking wezenlijk verschillend van elkaar. Het is waardevol om beide organen naast elkaar te hebben zodat er zowel op beleidsmatig, organisatorisch vlak als op vlak van de dagelijkse zorg inbreng is.

De cliëntenraad kwam in 2019 zeven keer bij elkaar, waarbij een veelheid aan onderwerpen werd besproken – wat er leeft binnen en buiten Titurel in de breedste zin van het woord. Het gaat enerzijds over algemene zorgontwikkelingen ten aanzien van (nieuwe wet- en regelgeving) m.b.t. WLz, WMO of PGB. En daarnaast over essentiële zaken die gerelateerd zijn aan de zorgvisie, kwaliteit, MRIC's, klachten, evaluatie van vakanties en kerstviering, personele en accommodatie ontwikkelingen.

Overzicht leden cliëntenraad

Leden Cliëntenraad	Datum start	Datum aftreden	Nevenfuncties
Frank Mouws	1 juli 2015	Herverkozen 1 juli 2019 – tweede termijn tot 2023	- Omgevings Manager bij Rijkswaterstaat, regio West Nederland Zuid - Zelfstandig adviseur en coach op het gebied van organisatieontwikkeling & innovatie, duurzame inzetbaarheid en arbeidsmobiliteit.
Jan Pieterse	1 januari 2015	1 januari 2019; de heer Pieterse is afgetreden september 2019	Geen

Marian Dusink	Herverkozen december 2017	11 december 2021	Geen
Simone Lodder	28 augustus 2018	28 augustus 2022	- Eigenaar Aromed Natuurproducten B.V.
Annelies Bos	20 augustus 2019	20 augustus 2023	Geen

Overzicht leden Cliëntenraad, datum van toe- en aftreden en eventuele nevenfuncties, per 31 december 2019

Samenstelling cliëntenraad

We zijn 2019 gestart met de leden: Jan Pieterse, Marian Dusink, Simone Lodder en Frank Mouws (voorzitter). De heer Pieterse heeft tijdens de familiedag, 21 september 2019, zijn taken bij de cliëntenraad neergelegd. Mevrouw Annelies Bos is per 20 augustus toegetreden als lid van de cliëntenraad.

Vergaderingen cliëntenraad

We hebben zeven maal vergaderd met de cliëntenraad in 2019, te weten op:

Dinsdag 12 februari
Dinsdag 16 april
Dinsdag 21 mei
Dinsdag 20 augustus
Dinsdag 15 oktober
Dinsdag 26 november

Onder andere de volgende onderwerpen kwamen tijdens de vergaderingen aan bod:

- de algemene zorgontwikkelingen ten aanzien van (wet- en regelgeving) m.b.t. het zorgkantoor/Wlz, de gemeente/Wmo en het PGB;
- de MRIC's (Melding en Risico Incidenten en Calamiteiten) – in algemene termen - en de (beleids)acties die hierop genomen worden;
- de accommodatie ontwikkelingen;
- de ingekomen klachten en/of uitingen van onvrede - in algemene termen en wanneer van toepassing;
- de personele ontwikkelingen binnen Titurel;
- de gewijzigde algemene voorwaarden werden met de cliëntenraad besproken en door hen goedgekeurd;
- de organisatie van de bewonersparticipatie binnen Titurel.
- de zorgvisie van Titurel en de ontwikkelingen die daarbij naar voren komen, de cliëntenraad was betrokken bij de bespreking van de conceptversie van het in 2019 gefinaliseerd visieboekje;
- er vond een gezamenlijk overleg plaats met een afvaardiging van de Raad van Toezicht;
- de kwaliteitsrapportage 2019 en de kwaliteitsrapportage voor cliënten en deelnemers 2019;
- bespreking invulling familiedag 2019;
- de evaluatie van het functioneren van de cliëntenraad in relatie tot de bestuurder en organisatie;
- de evaluatie van de bewoners vakantie(s), alsook de invulling en planning ervan;
- informeren over status werken aan beweging;
- advies over de in- en uitsluitingscriteria cliënten;
- advies over de keuze tool cliënttevredenheidsonderzoek wat plaatsvindt in 2020;

- het jaarplan 2020: de cliëntenraad heeft hierin actief meegedacht en aandachtspunten benoemd;
- begroting 2020;

Actie- en besluitenlijst en gerealiseerde activiteiten/thema's:

Elke vergadering wordt de actielijst geactualiseerd en de besluitenlijst aangevuld; over het jaar 2019 is op deze wijze een totaalbeeld tot stand gekomen. De punten op de actielijst zijn in grote lijnen gekoppeld aan de hierboven besproken onderwerpen en thema's die in de loop van 2019 aan bod kwamen.

In mei 2019 maakten de bewoners kennis met de nieuwe onafhankelijke klachtenfunctionaris: Janneke Janssen van Zorgbelang. Bij haar kunnen de cliënten terecht ingeval van een klacht die intern niet tot ieders tevredenheid opgelost kan worden. Tijdens het bezoek van mevrouw Janssen, sloot zich een lid van de cliëntenraad aan.

Halverwege 2019 vond een gezamenlijk overleg plaats tussen een afvaardiging van de Raad van Toezicht en de cliëntenraad. Tijdens dit overleg werden onder andere de ontwikkelingen binnen de cliëntenraad, de ontwikkelingen in de zorg en de zorgdifferentiatie, en vanzelfsprekend de accommodatieontwikkelingen besproken.

Tijdens de jaarlijkse familiedag, die plaatsvindt in september, heeft de cliëntenraad de gelegenheid genomen een kort vragenformulier onder de aandacht te brengen van de familie en het netwerk van de cliënten. Hierin werd met name gepeild naar de mogelijkheden om in contact te treden met de cliëntenraad, of er interesse is voor een informele (maandelijkse) ontmoetingsochtend en hoe de familiedag gewaardeerd wordt. Ook werd er gevraagd naar kandidaten voor toetreding tot de cliëntenraad. Naar aanleiding van de resultaten van het vragenformulier is afgesproken in 2020 informele ontmoetingsochtenden te gaan organiseren.

Evaluatie van de cliëntenraad

De cliëntenraad geeft aan zeker voldoende geïnformeerd te worden door de directeur/bestuurder en vaak reeds bij voorbaat betrokken te worden in het proces van nadenken over diverse onderwerpen. De cliëntenraad vat de samenwerking met de bestuurder in 2019 samen als volgt: "als cliëntenraad maken wij geen beleid maar hebben we wel grote inspraak en zien we in een aantal gevallen onze inspraak vertaald worden naar beleid". Zo constateerde de cliëntenraad dat er aangaande de thema's sport en voeding, persoonlijke verzorging en seksualiteit die de cliëntenraad op de agenda zette, een structurele verandering heeft plaatsgevonden.

2.4.2. Huisavond

Binnen Titurel kennen we, naast de cliëntenraad, ook de huisavond. Wekelijks wordt er op elke locatie een huisavond met de bewoners georganiseerd. Iedere groep, iedere huiskamer, heeft zijn eigen huisavond. In deze huisavond komen algemene punten terug die voor iedere groep hetzelfde zijn – en dat varieert van de vraag van een bewoners aan zijn medebewoners of de fietsen beter weggezet kunnen worden in de fietsenstalling, tot een inventarisatie wat iedereen gaat doen in het weekend of de mededeling dat er een mogelijk nieuwe bewoner langskomt om kennis te maken. Daarnaast komen er steeds meer punten

en thema's aan bod toegespitst op ieders groep. Dit maakt dat de huisavond ook een onderlinge dialoog is van de bewoners zelf en dat de begeleider meer de rol van ondersteuner neemt. In het kwaliteitsrapport wordt dit onderwerp verder uitgewerkt.

2.4.3. Bewonersparticipatiegroep

De twee bewoners participatie groepen vertegenwoordigen een groot deel van de bewonersgroep van Titurel. In de basis bespreken we dezelfde punten met de twee groepen, maar op verschillende wijze. De ene groep is meer gebaat bij herhaalde uitleg en een aantal terugkerende thema's. De andere groep heeft meer eigen inbreng en draagt soms zelf nieuwe thema's aan, waarbij er op de onderwerpen wat dieper wordt ingegaan, ook los van de directe ervaringen van de bewoners zelf.

De onderwerpen die in de loop van 2019 aan bod zijn geweest in de gesprekken, zijn divers. Sommigen thema's komen vaker langs, zoals de bewoners vakanties, het personeel, het samen wonen en de stand van zaken m.b.t. de nieuwbouw.

Er staan ook evaluaties op de agenda zoals van de kerstactiviteiten of de familiedag: hoe is de ervaring van iedereen geweest en wat zijn de aandachtspunten voor het komend jaar? Daarnaast worden de bewoners geïnformeerd en 'meegenomen' in de ontwikkelingen op Titurel zoals de audits en inspecties, maar ook hoe we groeien en de dingen binnen en buiten Titurel veranderen.

3. Beleid, inspanningen en resultaten 2019

Bij het opstellen van het jaarplan – najaar 2018 – zagen we 2019 als een overgangsjaar – een jaar vol verandering waarbij we– tegelijkertijd- inzetten op stabiliteit en duidelijkheid als kernthema's.

Streven was (en is nog steeds) om Titurel te laten groeien – in professionaliteit- maar ook in omvang, met de realisatie van de accommodatie wordt het aantal kamers uitgebreid naar 48. Dit geeft ons net wat meer ruimte om te differentiëren in wonen en werken. We kiezen echter voor een beperkte groei: we koesteren de kwaliteiten van de kleinschaligheid.

Visie

Het was de leidraad van de afgelopen jaren: het goede van Titurel, ooit gestart vanuit antroposofische wortels, behouden en vertalen naar de nieuwe tijd. Onze visie meer inzichtelijk en overdraagbaar maken zodat er een goede borging is. Voor onze (nieuwere) medewerkers en ook voor onze bewoners.

Het afgelopen jaar is gewerkt aan een toegankelijk visieboekje voor bewoners, medewerkers, familie en vrienden van bewoners en andere belangstellenden. Dit visieboekje laat zien waar Titurel nu staat en hoe het zijn visie vorm geeft in de dagelijkse praktijk van de zorgverlening; Daarnaast is het een instrument om bij dilemma's of beleidsvragen telkens weer de beweging terug te maken naar de vraag : waar gaat het eigenlijk om – wat betekent het voor onze bewoners – en hoe verhoudt de vraag zich tegenover onze visie?

Accommodatie

De verwachting was dat we in een nieuwe accommodatie in het bos en op het landgoed en met meer ruimte voor de uitbreiding van de werkgebieden, zouden starten met nieuwe woongroepen. Vernieuwing, maar met borging van het goede uit het verleden én met behoud van het karakter van Titurel.

In het najaar 2018 koesterden we de hoop dat we in het voorjaar 2019 zouden kunnen starten met de bouw van de nieuwe woningen op het landgoed Bieduinen. De rijkdom van onze plek – een klein landgoed in een prachtig bos leidt tot een zeer moeizaam vergunningentraject. Helaas is het – tot op de dag van vandaag- nog niet gelukt om de benodigde vergunning te bemachtigen.

Dit is een fors probleem: het monument is een oud gebouw, heeft te kampen met achterstallig onderhoud, installaties zijn verouderd. Kortom, de woonruimte voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd.

Krapte op de arbeidsmarkt

Het is een landelijk probleem: er heerste een personeelskrapte in de zorg en ook wij krijgen niet meer alle vacatures ingevuld. Dit heeft tot gevolg dat, voor de medewerkers de werkdruk oploopt.

We zetten onder andere in op het opleiden van medewerkers: in 2018 startten we met het aannemen van leerlingen die zich wensen om te scholen, deze trend zet zich in 2019 voort– hierbij kiezen we voornamelijk voor iets oudere mensen met wat meer levenservaring, die een carrièreswitch maken.

Anderzijds investeren we nóg meer in de werkbegeleiding van nieuwe medewerkers. We geven medewerkers de tijd en mogelijkheid om 'in te groeien', om zorgvuldig te onderzoeken of er sprake is van een geslaagde match tussen medewerker en organisatie.

En daarnaast: gelukkig hebben we ook de inbreng van talloze vrijwilligers die met name in de werkgebieden meehelpten en op deze manier veel werk voor hun rekening namen. Zij zijn een onmisbare steun voor onze medewerkers.

3.1 ORGANISATIE

3.1.1. Zorgcontractering

In 2019 had Titarel overeenkomsten voor het leveren van ZIN met De Brabantse Wal gemeenten voor het leveren van WMO zorg, met Centrum gemeente Bergen op Zoom voor het leveren van Beschermd Wonen en met het CZ zorgkantoor voor diverse zorgproducten die onder de WLz vallen.

Daarnaast is er zorg op basis van een PGB en in onderaannemerschap (Wlz en Wmo) van een collega zorgaanbieder zorg geboden.

Aan cliënten wordt de keuze geboden om zorg via PGB of ZIN te ontvangen, waarbij wordt geconstateerd dat met name de cliënten die gewend zijn aan PGB niet de neiging hebben om over te stappen naar ZIN.

3.1.2. Kwaliteitssysteem

Certificering

Onderdeel van de ISO voor Zorg en Welzijn certificering is de jaarlijkse externe audit door de certificerende instelling Walvis Certificering. Eenmaal in de drie jaar vindt een certificatie audit plaats, waarbij uitgebreid wordt ingezoomd op het totale KMS. De tussenliggende twee jaren betreft het een opvolgingsaudit, waarbij de nadruk ligt op de geconstateerde verbeterpunten tijdens de certificatie audit.

Op 30 september 2019 heeft een opvolgingsaudit plaats gevonden. Er zijn geen confirmaties vastgesteld. Er zijn een 4-tal suggesties en aanbevelingen naar voor gekomen die door de kwaliteitswerkgroep zijn opgepakt. Daarmee voldoet Titarel (ruim) aan de gestelde eisen.

In overleg met de externe auditor is afgesproken dat deze op de hoogte gehouden wordt van belangrijke ontwikkelingen en dat hij wordt geïnformeerd middels het toesturen van het verslag van de systeembeoordeling, het jaarverslag en het kwaliteitsjaarverslag. Een volgende bezoek zal in het voorjaar van 2021 plaats vinden, het huidige certificaat verloopt dan.

Audits

Het intern audit jaarplan is in januari door de kwaliteitswerkgroep in samenwerking met de interne auditoren opgesteld en ter goedkeuring aan de directeur/bestuurder voorgelegd. Gedurende de eerste drie kwartalen zijn 9 interne audits uitgevoerd.

Ook in 2019 hebben de auditoren van Titurel en collega organisatie SZZ (**samenwerkende zorgboeren zuid**) wederzijds audits uit gevoerd. Op deze wijze is intensief kennis gemaakt met een andere kleinschalige organisatie en daarbij is het uitvoeren van audits in een andere organisatie als verrijkend ervaren. Het is een intensief 'kijkje in elkaars keuken' met meerwaarde voor beide partijen: het scherpt de eigen blik. De uitkomsten van de audit zijn teruggekoppeld naar de kwaliteitswerkgroep die de verbeteringen in gang zette door een procedure aan te passen of de betrokkenen te informeren of de verbetering of verandering (van beleid) op te pakken.

3.2 MEDEWERKERS

De medewerkers zijn het grootste goed van een zorgorganisatie: uiteindelijk bepalen zij grotendeels de kwaliteit van zorg die geboden wordt. Naast het bieden van goede zorg wil Titurel aan zijn medewerkers ook een fijne, inspirerende en uitdagende werkplek bieden.

3.2.1. Medewerkerstevredenheidsonderzoek / medewerkersparticipatie

In 2017 is het laatste medewerkerstevredenheidsonderzoek uitgevoerd, het volgende onderzoek is in 2020 gepland.

Als kleine organisatie met een platte organisatiestructuur hechten we veel belang aan medewerkersparticipatie – we doen het samen. We hebben de medewerkersparticipatie formeel georganiseerd, een klein aantal medewerkers neemt structureel deel aan de regelmatige overleggen, waarvoor álle medewerkers uitgenodigd worden. Alle medewerkers kunnen bovendien agendapunten aandragen. We stellen vast dat er relatief weinig animo is voor het formeel aansluiten bij de medewerkersparticipatieoverleggen. Daarom vinden we het extra belangrijk om in te zetten op themagerichte teambijeenkomsten waarbij alle medewerkers kunnen aansluiten. Hier worden met name het jaarplan, en beleidsmatige ontwikkelingen – zowel zorginhoudelijk als bijvoorbeeld aangaande de accommodatie - besproken. De medewerkers worden op deze wijze betrokken bij de kern van de zorgorganisatie en er wordt gebruik gemaakt van ieders input en inzichten. Deze bijeenkomsten worden door vrijwel iedereen bijgewoond.

3.2.2 Personeelsmutaties

In 2019 namen we afscheid van vier zorgmedewerkers en een beleidsmedewerker op projectbasis, maar verwelkomden we ook vele nieuwe collega's. Er startten zes pedagogisch

medewerkers, er stroomde één leerling/assistent pedagogisch medewerker en één beleidsmedewerker in. We sloten het jaar af met 44 medewerkers.

De algemene tendens, dat er op de arbeidsmarkt schaarste is ontstaan voor de invulling van vacatures voor zorgmedewerkers, (h)erkennen we. Een extra uitdaging hierbij is dat wij mensen zoeken waarvan we verwachten dat ze feeling hebben – of kunnen ontwikkelen – met onze visie op zorg. Het afgelopen jaar werd een – inmiddels derde - opleidingsplaats ingevuld door iemand die zich omschoolt voor de zorg. Hij startte zijn studie in september 2019 en rondt deze, als alles goed gaat, af in 2023.

3.2.3 Deskundigheidsbevordering

We hebben er in 2019 voor gekozen om groots in te zetten op het deskundigheidsbevorderingsprogramma – Tripel C- dat door iedere zorg medewerker gevolgd werd. Iedereen start op gelijke voet met de nieuwe kennis waardoor de nieuwe kennis beter geborgd wordt en de werkwijze aangepast.

Daarnaast zijn er diverse andere scholingen geweest per team of per individu en waren er jaarlijks terugkerende scholingen zoals BHV.

Het afgelopen jaar waren er drie BBL leerlingen, werkzaam bij Titurel. Zij volgen op Scalda de opleiding voor Maatschappelijke Zorg 4 en zitten in het eerste of tweede opleidingsjaar.

In de kwaliteitsrapportage wordt uitgebreid stil gestaan bij dit onderwerp.

Zorginhoudelijk

- Onze visie geeft ons een duidelijk waardenkader van waaruit we het leven op Titurel vormgeven. Onze manier van werken, van de organisatie van de zorg van alle dag, biedt een handelingsrichting, maar kan krachtiger weggezet worden. Vanuit deze wens hebben we gekozen om te werken vanuit Triple C: een methodiek die nauw aansluit bij onze visie en die concrete handvatten geeft. We kozen ervoor om hier flink op te investeren en alle zorgmedewerkers uitgebreid te scholen. Voor 2019 stond voor iedereen een tweedaagse bijeenkomst en twee verdiepingsbijeenkomsten op het programma.
- Net als in 2018 heeft de Drienamiek, werken in de driehoek, in 2019 wederom een follow-up gekregen in de teams. De trainer herhaalde in de teams het theoretisch kader waarna dit direct zijn praktische vertaling kreeg in het bespreken van een aantal actuele casussen.
- In oktober zijn er bijeenkomsten geweest voor alle zorgmedewerkers om kennis te maken met ONS, het nieuwe registratieprogramma: hoe werkt het, hoe vul je het in en hoe werk je er mee. Iedere medewerker ging vervolgens zelf aan de slag tijdens de bijeenkomst en oefende met het invullen van de verschillende formulieren voor hun bewoner en met het schrijven van een rapportage.

Praktische opleidingen

Naast de reeds genoemde scholings- en verdiepingsbijeenkomsten die organisatie breed georganiseerd werden, zoals Triple-C, hebben medewerkers de volgende scholingen gevolgd:

- Trainingsdag ‘in beweging brengen’ - Deze dag werd in-company georganiseerd voor één van de teams, onder begeleiding van een oefentherapeut. Het doel was om handelingsalternatieven te krijgen in de begeleiding van een bewoner die soms in de weerstand is -letterlijk niet in beweging te krijgen - maar toch mee moet in het ritme van de dag.
- BHV opleiding: alle medewerkers die binnen de organisatie in wisselende diensten werken, hebben een BHV opleiding gevolgd. Deze bestaat uit een basis opleiding van twee dagen en daarna een jaarlijks terugkerende herhaling.
- Training medicijnverstrekking: deze online training werd door alle (nieuwe) pedagogisch medewerkers gevolgd en het certificaat gehaald. De training “Verantwoord medicijngebruik” is een algemene cursus voor intramurale zorg. Deze digitale cursus wordt na de proeftijd aangeboden zodat nieuwe medewerkers er snel mee aan het werk kunnen.

Individuele trainingen

Naast de in-companytrainingen die door alle zorgmedewerkers gevolgd werden, bezochten een aantal individuele medewerkers een congres of een inspratedag – een aantal in het kader van een persoonlijk ontwikkelingsplan.

3.3 ACCOMMODATIEONTWIKKELING

In 2016 is gestart met de voorbereiding van het ontwikkelplan accommodatie op het landgoed Bieduinen. De geformuleerde uitgangspunten van 2017 zijn in 2018 bijgesteld en verder uitgewerkt in tekeningen en plannen van de gebouwen. Onze verwachting was dat we in 2019 de bouwvergunning zouden ontvangen en de bouw van de zorgwoningen zouden kunnen uiterlijk voorjaar 2020 zouden kunnen verwezenlijken. Het liep anders.

Het verkrijgen van een bouwvergunning is, in onze situatie, een complex proces vanwege enerzijds de natuurwaarde – het landgoed is onderdeel van NNB - en anderzijds de cultuurhistorische waarde van het landgoed. Vanwege de positionering van het woongebouw in nabijheid van het monument werd een bestemmingswijziging noodzakelijk, wat een bijzondere moeilijkheid – en een lange tijdspanne- met zich meebrengt.

Onze gesprekspartners in dit proces zijn vertegenwoordigers van de provincie, gemeente, natuurorganisaties, de eigenaar en - niet in het minst – onze bewoners en medewerkers. De ontwikkelingen van de accommodatieplannen verliepen niet zonder de nodige hindernissen.

Een overzicht van 2019 in vogelvlucht:

Eerst een terugblik: najaar 2018

Bouwen op landgoed Bieduinen en andere *cultuurhistorisch waardevolle complexen* is volgens de Nota Ruimte van de provincie Noord-Brabant verboden. Alleen als door het bouwen de cultuur-historische waarde van het landgoed vermeerderd, mag het. De juiste plaats kiezen voor het woongebouw bij het monument is daarom belangrijk. Na overleg met de gemeente en met de afdelingen ruimtelijke ordening, ecologie en cultuurhistorie van de provincie wordt, ook vanuit cultuurhistorisch oogpunt, de meest geschikte locatie vastgesteld.

Januari – februari 2019

In januari vraagt de provincie om nieuw overleg over het bouwvlak bij het monument; hierdoor ligt de procedure stil. Nadat alle wijzigingen en toezeggingen zijn vastgelegd, kunnen we de plannen aanpassen en de bestemmingsplanwijziging-procedure weer starten. Het tijdsverlies is echter groot; naar verwachting kan de gemeenteraad de aanvraag niet voor de zomervakantie behandelen.

Mei 2019

In mei zegt de provincie “ja” tegen de locatie van de bouwkevel. We dienen een aanvraag voor een omgevingsvergunning en een bestemmingsplanwijziging in. Tegen alle verwachtingen in dient de provincie toch nog een zienswijze in; een aantal punten moeten anders geformuleerd worden en meer gedetailleerd uitgewerkt, de toekomstige veranderingen moeten digitaal inzichtelijk gemaakt worden.

Juli – september 2019

We leveren alle gevraagde verduidelijkingen, aanvullingen en wijzigingen op tijd in bij de provincie. Na een nieuwe wachttijd, krijgen we de verhoopte positieve reactie: het college van gedeputeerden en de juristen kunnen zich vinden in de beantwoording van de zienswijze. Het college van burgemeester en wethouder van Woensdrecht keurt de plannen begin juli goed, de raad stelt de bestemmingsplanwijziging op 12 september vast. Daarna volgt een nieuwe inzage periode.

Oktober – november 2019

Tot onze grote ontsteltenis blijkt dat niet de gecombineerde aanvraag voor een bouwvergunning en bestemmingsplanwijziging door de gemeente in behandeling is genomen, maar enkel de aanvraag voor de bestemmingsplanwijziging. Deze laatste is op 28 november definitief, de bouwvergunning volgt nog, waarna een nieuwe bezwaarperiode van zes weken volgt.

December 2019

We hebben nog steeds geen bouwvergunning, en zijn inmiddels ingehaald door de stikstof problematiek. Het is wachten op een positief vervolg – een hoofdstuk wat we ongetwijfeld in 2020 schrijven.

Maar: we hebben ons niet laten ontmoedigen door de opeenvolgende tegenslagen, elke kans die er was, hebben we benut. Inmiddels is de engineering van de bouw van de

zorgwoningen helemaal uitgewerkt en op punt. Waar dat mogelijk is, zijn alle voorbereidingen getroffen – alles is in gereedheid om, wanneer dat kan, van start te gaan. Ook de voorbereidingen voor de restauratie van het monument hebben niet stil gelegen: de plannen voor de restauratie zijn concreet. We hebben de kans gegrepen om een verzoek tot subsidie aan te vragen, verleend door de Provincie Noord Brabant, en zijn verheugd dat we deze toegekend kregen. Zodra de nieuwe zorgwoningen gerealiseerd zijn, kunnen we van start met de restauratie van ons mooie monument. We kijken uit naar wat 2020 brengt.
